

Kırsal Bölgelerde Mesleğe Yeni Başlayan Öğretmenlerin Mesleki Sorunları¹

Kübra Ceren ANALI²
Ayfer ŞAHİN³

Özet

Kırsal bölgelerde görev yapan mesleğe yeni başlamış sınıf öğretmenlerinin mesleki süreçlerinde karşılaştıkları sorunların ortaya konmaya çalışıldığı bu araştırma nitel araştırma yaklaşımlarından olgu bilim desenine uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın örneklemini Van, Şanlıurfa ve Bitlis'te görev yapan; örnekleme yöntemlerinden uygun örnekleme yöntemi ile seçilmiş 20 öğretmen oluşturmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşme formundan elde edilen nitel veriler içerik analizi ile yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda ulaşılan sonuçlara göre; görev yapılan yere ilişkin sosyal tesislerin yetersiz olduğu, karşılaşılan bir problemin çözümü için yardım edecek bir kişi ya da kurum bulunamadığı belirtilmiştir. Veli desteğinin olmaması, dil-kültür farklılıklarının olması, öğretmen-öğrenci-veli iletişimde aksaklık yaşanması, ısınma, elektrik ve su sorunu karşılaşılan diğer sorunlardır. Araştırmada, kırsal bölgelerde görev yapan öğretmenlerin gerekli teknolojik araç ve gereçlere ulaşmalarını sağlayarak eğitim-öğretim ortamının daha zengin hale getirilebileceği önerilmektedir. Isınma, elektrik, su ve ulaşım sorunlarıyla ilgili il-ilçe yöneticilerinden yardım alınabileceği; kalabalık ve birleştirilmiş sınıflı okullarda eğitim planlaması gözden geçirilerek tekrar düzenlemeler yapılabileceği, velilere eğitim ve öğretimin önem ve gerekliliği konularında farkındalık yaratacak faaliyetler düzenlenebileceği de öneriler arasındadır. Yine çalışmanın bulgularından hareketle eğitim-öğretimde dil farklılığından kaynaklanan sorunlarla ilgili hizmet öncesi (lisans eğitimi) ve hizmet içi eğitim faaliyetleri verilebileceğine ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler

Kırsal bölgeler
Mesleki sorunlar
Sınıf öğretmeni

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 11/08/2020
Kabul Tarihi: 14/12/2020
Elektronik Yayın Tarihi: 28/12/2020

DOI:

¹ Bu çalışma Kübra Ceren Anali'nin Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalında yürüttüğü Yüksek Lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

²Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, cerennclikk40@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-8845-9286

³ Prof. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, ayfersahin1@gmail.com, ORCID: 0000-0001-9903-1445

Occupational Problems of New Teachers in Rural Regions¹

Kübra Ceren ANALI²

Ayfer ŞAHİN³

Abstract

This research, studied for revealing problems encountered by newly appointed class teachers working in rural areas in their professional process, have carried out in accordance with the phenomenology pattern which is one of the qualitative research approaches. The sampling of research consists of 20 teachers, working in Van, Şanlıurfa and Bitlis, selected according to the appropriate sampling method from the sampling methods. Qualitative data obtained from semi-structured interview form have been interpreted with content analysis. According to the results obtained after the research; it is indicated that social facilities are insufficient in the areas worked, and there wasn't any institution or person to help solving the problems encountered. Lack of parental support, having language and culture differences, having problems in teacher-student-parent communication and having heating- electricity-water related problems, are other issues encountered. In the research, it is suggested that the education environment can be made richer by providing necessary technological equipment to the teachers working in rural areas. Requesting help from the managers in the city or town for solving the heating, electricity, water and transportation related problems encountered, making the adjustments again by revising educational planning for the crowded schools or the schools with multigrade classes, and organizing awareness raising activities about the importance and necessity of education for parents are also among the suggestions. Also, based on the findings of the study, it is suggested that pre-service (undergraduate education) and in-service training activities can be arranged in case of the possibility of facing language differences related problems in the education.

Keywords

Ruralareas
Occupationalproblems
Classroomteacher

AboutArticle

SendingDate: 11.08.2020
AcceptanceDate: 14/12/2020
Electronic IssueDate: 28/12/2020

DOI:

¹ Bu çalışma Kübra Ceren Analı'nın Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Anabilim Dalında yürüttüğü Yüksek Lisans tez çalışmasından özetlenmiştir.

²Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, cerenncelikk40@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-8845-9286

³ Prof. Dr., Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, ayfersahin1@gmail.com, ORCID: 0000-0001-9903-1445

GİRİŞ

Eğitimin sözlük anlamına bakıldığında bireyin fiziksel ve zihinsel yetilerini geliştirme eylemi, toplum kurallarını öğrenme ve uygulama faaliyetleri olduğu görülecektir. Başka bir deyişle eğitim, bireyin yetişmesini ve gelişmesini sağlamaya özgü araçların kullanılmasıdır. Eğitim, bireylerin toplumun standartlarını, inançlarını ve yaşama yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçler olmasının yanında ayrıca kişinin yaşadığı toplum içinde değeri olan yetenek, tutum ve davranışlarını geliştirebildiği bir süreçtir. Eğitim kavramı incelenmeye devam edildiğinde eğitimin toplumsal bir olgu ve olay olduğu kavramına ulaşılmaktadır. Bireylere toplumun söz konusu değerlerini kazandırma sürecidir. Eğitimin olması için toplumun olma şartı vardır. Toplumun olmadığı bir ortamda eğitiminden söz edilemeyecektir (Gül, 2004).“Eğitim sisteminde amaca uygun öğrenciler yetiştirmek, mesleğinde iyi ve söz sahibi olan öğretmenlerle gerçekleştirilir. Öğretmenlerin yeterli bilgi donanımına sahip olması ve mezun olmadan önce alan bilgisi, meslek bilgisi ve genel kültür alanlarında bilgi birikimlerinin olması gerekir. Bu da eğitim-öğretimdeki başarıyı her öğrenciye göre yapılandırıp rehberlik etmesiyle gerçekleşir”(Özden, 2003, ss.16-17).

Çalışkan'a (2007) göre “Öğretmenlik eğitim-öğretim ortamını düzenleyen, öğrencilerle etkili iletişim kuran, öğrencilerin duygu ve düşüncelerini anlayıp buna göre bir beceri oluşturan uzmanlık alanıdır.” “Aday öğretmen ise göreve yeni atanmış olup, rehber öğretmen yardımı ve gözetimi altında eğitim çalışmalarına katılarak kendini yetiştirmekte olan, henüz asil memurluğu onaylanmamış yani stajyer öğretmen olan kişidir”(MEB, 1995,s.1). Öğretmenler dünyanın her bir bölgesinde, gelişmiş veya gelişmekte olan ülkeler fark etmeksizin ülkeleri için önemli görevlere sahiptir. Bu görevler arasında toplumun, bireylerin geleceğini şekillendirme, bilgi, beceri, tutum ve toplum değerlerinin gelecek kuşaklara aktarımı, bireylerin entelektüel gelişimini sağlama, her yeni nesli karşılaştığı zorluklara hazırlama, bireylerin ilgi yetenek ve kişiliklerinin gelişimine yardımcı olma, öğrencinin başarısını artırma, öğrenme ve öğretme ortamı sunma bulunmaktadır (Ünsal, 2018).

Adaylık dönemi, öğretmen adayının mesleki sürecinin en kritik dönemlerinden biridir. Okul müdürünün aday öğretmene sunacağı sosyal, öğretimsel ve gelişimsel destek bu kritik dönem için önemli bir etkiye sahiptir. Öğretmenler göreve başladıklarında mesleki desteği çevreden görmek isterler. Aday öğretmenin okuluna, öğrencilerine, meslektaşlarına, çalışma ortamına uyumu kendini mesleğinde başarılı ve güvenli hissetmesinde etkili olmaktadır. Okulların özellikleri, bölgenin coğrafi konumu, okul yöneticilerinin eğitime, öğretmene, öğrenciye yönelik yaklaşımları farklılık gösterdiğinden aday öğretmenin bu durumlara hazırlıklı olmaları tam anlamıyla beklenemez (Gökçe, 2013). Aday öğretmenlik süreci, öğretmenlerin hizmete başlamadan önce hazır olma durumlarını artırmayı hedefleyen, öğretmenin okul ve sınıf içi süreçlere uyumunu destekleyen bir rol üstlenir. Öğretmen göreve başlarken meslekte karşılaştığı durumlar hakkında ne kadar fikir sahibi olursa karşılaştığı zorlukları aşması ve eğitime olumsuzluk yansıtması da o kadar mümkün olur (İlyas, Coşkun ve Toklucu, 2017). Balcı'ya (2000) göre adaylık süreci meslekteki en kritik süreçtir. Bu dönemde öğretmenler mesleğine ait bakış açısı, beceri ve alışkanlıklarını oluşturmaya başlar.

Mesleğe başlayan aday öğretmenlerin adaylık dönemleri onlara bilgi, beceri ve deneyim kazandırmaya yönelik olmalıdır. Mesleğinin ilk yıllarında sorun yaşayan aday öğretmenler karşılaştıkları sorunları nasıl çözeceklerini bilemediklerinden çevreye uyum ve

eğitim-öğretim süreçlerinin zorluklarıyla mücadele etmektedirler. (Kocabaş, Durukafa ve Gürses, 2000). Öğretmen adaylarına gerekli ve yeterli uygulama ortamları sağlanmadığında sınıf yönetimi, ders araç-gereçleri hazırlama ve kullanma, bireysel farklılıkları algılama, zamanı etkili kullanma gibi konularda sorunlar yaşadıkları görülmüştür (Sarıtaş, 2007).

Eğitimde kullanılacak teknolojik araç gereçler her okul ve bölgede farklılık oluşturur. Okulun ve bölgenin sosyal imkânlarının yetersizliği özellikle kırsal bölgelerde daha fazla kendini gösterir. Okullardaki materyal ve donanım eksikliği eğitimde olumsuz durumlar yaşatırken eğitim ve öğretim teknolojisi bu süreçte öğretmen ve öğrenci açısından birçok yarar sağlar. Öğretim programlarını hazırlamak, geliştirmek ve değerlendirmek konusunda öğretmene katkı sunar. Öğretim araç ve gereçlerinin kullanılması öğrencilerin yaparak yaşayarak daha aktif şekilde üst düzey öğrenme becerileri oluşturmalarına imkân sağlar.

Ulaşım, beslenme ve barınma, ekonomik sorunlar, iletişim imkânlarının olmaması, kişisel gelişimi destekleyememe ve hayal kırıklığına uğrama gibi problemler ülkemizde özellikle doğu ve güneydoğu illerinde ya da köylerinde görev yapan öğretmenlerin ortak temel gereksinim problemleri arasında sayılabilir. Örneğin pek çok köyde; kent merkezine ulaşım güçtür. Bu durum öğretmenlerin sosyalleşmesini de engelleyebilmektedir. Ulaşım problemi çözülsede dahi uzaklık, ulaşım maliyetini ve harcanan zamanı arttırmaktadır. Bununla birlikte, yaşanan ekonomik sorunlar, öğretmenlerin kendi ihtiyaçlarını karşılayamamaları anlamına gelmektedir. Yine öğretmenlerin tanımadıkları bir bölgeye atanmaları, onların kendilerine uygun barınma yerleri bulamamaları gibi problemleri de beraberinde getirebilmektedir (Çam-Aktaş, 2016). Çapuk ve Ünsal'ın (2017) yaptıkları araştırma sonucuna göre ise köy öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlardan başlıcaları; kırsalda imkânların yetersiz olması, köye ulaşımında sıkıntı olması, rehberliğin yetersizliği, çevrenin koşulları, okulların fiziki ve sosyal durumları, ailelerin öğrenciye karşı ilgisizliğidir.

Sınıf öğretmenlerinin hedef kitleleri ilkökul dönemindeki çocuklardır. Bu nedenle ister kentsel bölge olsun, ister kırsal bölge olsun her kesimdeki öğrenciler eğitim hakkına sahiptir. Fakat kırsal bölgelerde özellikle Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki öğrenciler eğitim haklarından dil ve iletişim problemleri, öğrencilerin ikametlerinin okullara olan uzaklıkları, ders araç-gereç yetersizlikleri, veli desteğinin yetersiz olması, okulların ısınma, elektrik ve su sorunu olması gibi sebeplerle istedik seviyede yararlanamamaktadırlar. Bu bölgelerin dezavantajlı yapılarının olması sınıf öğretmenlerini bilhassa aday sınıf öğretmenlerini çeşitli sorunlarla karşı karşıya getirmektedir. Çalışmada bu sorunların nedenleri ve çözüm yolları araştırılmıştır.

Öğretmenler, öğrenciler ile doğrudan iletişim kuran ve onların kişisel özelliklerinin gelişmesi üzerinde büyük etkiye sahip olan kimselerdir. Bu iletişim sağlıklı olduğu sürece, derse katılım, öğrencinin ilgisinin konuya çekilmesi, öğrenciye kazandırılmak istenen özelliklerin kazandırılması da mümkün olacaktır. Fakat özellikle kırsal kesimde, öğretmen ve öğrenci iletişiminin karşısına anadil sorunu çıkmaktadır. İçinde yaşadığı ortama göre dil bilgisi gelişen çocuğun öğretmeni, öğretmenin ise öğrenciyi anlaması neredeyse imkânsız hale gelebilmektedir. Dilin, bölgeler arasında kullanım farkının olması ve kültürel değişiklikler öğretmen ve öğrenci arasında yanlış anlaşılmanın da sebebi olabilmektedir (Gözüküçük ve Kıran, 2018; Yılmaz ve Şekerci, 2016).

Doğu ve Güneydoğu bölgelerinin kırsal kesimlerinde görev yapan aday öğretmenlerin karşılaştıkları bir sorun da öğrencilerin okul devamsızlığıdır. O bölgelerde genelde hayvancılık ve tarım faaliyetleri ile geçimini sağlayan aileler, çocukları işçi

potansiyelinde gördükleri için tarlada çalıştırırlar. Bu durumda da çocuklar okula devam edemezler. Yine ailelerin ilgisizliği ve ekonomik durumlarının iyi olmaması çocukların öz bakım becerilerinin yeterli olmamasına neden olmaktadır. Turan ve Garan (2008) çalışmalarında, karşılaşılan sorunların nedenini kırsalın göz ardı edilmesi ve kırsalı içine dâhil eden program ve anlayışın olmaması biçiminde belirtmişlerdir. Demir ve Arı'nın (2013) yaptıkları çalışmada da öğretmenlerin yaşadıkları sorunların nöbetler, tören ve kutlamalar, resmî yazışmalar gibi sorunlar olduğunu belirtmişlerdir. Öğretmenlerin görevlerini en iyi şekilde yürütebilmeleri için karşılaştıkları sorunların belirlenip ona göre çözüm yollarının uygulanması gerekir.

Kırsal bölgelerde öğretmenlik yapmanın tek zorluğu bunlarla sınırlı değildir. Dil ve iletişim konusunda da öğretmenler sık sık sorunlar yaşamaktadırlar. Doğu ve Güneydoğu bölge halkının Türkçe bilmemesi, bilse de bunu konuşmak istememesi gibi problemler sebebi ile öğretmen, öğrenci, idareci ve veli arasında iletişim kopuklukları ortaya çıkmaktadır (Bulut ve Coşkun, 2018). Ailelerin çocuklarının eğitimine yeterli düzeyde önem vermemesi de iletişimi güçleştiren ve veli-okul işbirliğini zorlaştıran etmenler arasındadır. "Bölgenin genelinde özellikle zorunlu temel eğitimden sonra kız çocuklarının büyük bir kısmı, karma eğitim ve maddi imkânsızlıklar gerekçe gösterilerek, ortaöğretime gönderilmemektedir" (Çolak, 2009, s.84).

Anadili öğrenme ailede başlayıp çevrede devam eder. Türkçeyi doğru ve bilinçli kullanmayı alışkanlık hâline getirmek için derslerde öğrencilere düşüncelerini sözlü ve yazılı olarak anlatma imkânı sağlamak gerekir (Demirel, 2002). Kaya ve Aydın'a (2013) göre, Türkçeyi az bilen öğrenciler daha çok kendi kültüründeki bireylerle iletişim sağlayabilmektedir. Öğretmen ile iletişim sorunu yaşayan öğrenciler yeterli başarıya ulaşamamaktadır. Toplumun yaşayışı, gelenekleri, inançları, bilim ve sanata katkıları diline yansımaktadır. İlkokula yeni başlayan öğrenciler hem okula yeni başlamanın baskı ve zorluğu hem de hiç anlamadığı veya çok az anladığı bir dille öğretime başlama durumuyla karşılaşmaktadır. Bu öğrenciler Türkçeyi yeterince bilmediklerinden öğrenme ortamı istenen düzeyde olmamaktadır (Yiğit, 2009).

İlk okuma-yazma öğretimi ilkökul ve sonraki öğrenim hayatı boyunca, Türkçe ve diğer derslerde başarıya katkı sağlayacak bir etkinliktir. Okuduğunu anlayan, yazılı ve sözlü anlatımı yeterli düzeyde yapan öğrenciler okul yaşamı boyunca başarılı olurlar (Şahin, 2009). Birleştirilmiş sınıflarda derslik sayısı ve öğretmen yetersizliği, sınıf mevcudunun fazla olması gibi nedenlerle karşılaşıldığından okuma-yazma öğretiminde de kimi zaman sorunlar meydana gelmektedir. Bu çalışmada kırsal bölgelerde mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin sorunlarını belirlemek için planlanmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı kırsal bölgelerde mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin mesleki sorunlarının neler olduğunu belirlemektir. Araştırmanın amacına bağlı olarak aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1- Kırsal bölgelerde sınıf öğretmeni olma ile ilgili mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin görüşleri nelerdir?
- 2- Mesleğe yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin resmi yazışmalar ve idari işlerde karşılaştıkları sorunlar nelerdir?
- 3- Kırsal bölgelerde mesleğe yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin öğrencilerle etkili iletişim kurmada karşılaştıkları sorunlar nelerdir?
- 4- Kırsal bölgelerde mesleğe yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin anadili Türkçe

- olmayan öğrencilerin okula başladıklarında karşılaştıkları sorunlar nelerdir?
- 5- Kırsal bölgelerde mesleğe yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin görev yaptıkları okulun eğitim-öğretim açısından sosyal ve fiziki eksiklikleri nelerdir?

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın deseni, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin analizi ile ilgili bilgi verilmiştir.

Araştırmanın Deseni

Çalışmada nitel araştırma yaklaşımlarından biri olan olgu bilim deseni kullanılmıştır. Olgu bilim deseni "Bir araştırma bir veya birkaç kişinin deneyimlerine ilişkin hikayeleri rapor ederken, fenomenolojik çalışma birkaç kişinin bir fenomen veya kavramlarla ilgili yaşanmış deneyimlerinin ortak anlamını tanımlar (Özet, 2014, s.56)." Araştırmada da mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlara çeşitli açılardan bakılarak sorunların nedenlerini ortaya çıkarmak amaçlandığı için olgu bilim deseni kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Van, Şanlıurfa ve Bitlis illerinde görev yapan aday sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Örneklem yöntemi olarak uygun örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya katılacak öğretmenler belirlenirken genel olarak merkeze uzak köylerde ve ilçelerde görev yapan aday sınıf öğretmenlerine ulaşılmaya çalışılmıştır. Çünkü araştırma grubundaki öğretmenler özellikle kırsal bölgelerde görev yapanlardan seçilerek amaca ulaşmak istenmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşmeye katılan 20 öğretmenden nitel verilere ulaşılmıştır. Görüşmeye katılan 20 öğretmenin 12'si kadın 8'i erkektir. Öğretmenlerden 4'ü 1. sınıf, 5'i 2. Sınıf, 4'ü 3. Sınıf, 3'ü 4. Sınıf ve 3'ü birleştirilmiş sınıf öğretmenidir.

Veri Toplama Süreci ve Veri Toplama Araçları

Ölçme aracı 2019-2020 eğitim-öğretim yılında mesleğe yeni başlayan sınıf öğretmenlerine araştırmacı tarafından ulaştırılmış ve uygulanmıştır. Görüşmeye katılan 20 öğretmene gönüllülük esaslı bir uygulama gerçekleştirilmiştir. Veri toplama sürecinden önce katılımcılar ile ön görüşme yapıp çalışmanın amacı ve katkıları açıklanmıştır. Öğretmenlerden sorulara samimi cevaplar vermeleri istenmiştir. Görüşmeler 20 dakika sürmüştür. Araştırmaya katılan aday öğretmenlere mesleklerinde yaşadıkları sorunları ve sorunlara uyguladıkları çözüm yollarını belirlemek için açık uçlu yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Sorular literatür taramasına dayalı olarak kavramsal çerçevede hazırlanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme, ilgili alanda derinlemesine gidebilmeyi birleştiren araştırmadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel,2017).

Veri toplama aracı olan yarı yapılandırılmış görüşme formu aday öğretmenlere sorulan açık uçlu 6 sorudan oluşmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşmede, katılımcıların kendilerini rahat hissedebileceği, düşüncelerini açık ve samimi biçimde ifade edebilecekleri bir ortam oluşturulmasına özen gösterilmiştir. Görüşme soruları uzmanların görüşlerinden, sınıf öğretmenlerindenve literatür taramalarından faydalanılarak oluşturulmuştur. Hazırlanan görüşme soruları alanında uzman 2 öğretim görevlisi ve köyde görev yapan 2 sınıf öğretmeninden oluşan 4 kişilik uzman görüşüne sunulmuştur. Uzmanlar, görüşme formunda yer alan maddelerin daha anlaşılır olması yönünde birtakım düzeltme isteklerinde bulunmuşlardır. Örneğin dolaylı ve uzun anlatımlarda sorularda sadeleştirme isteğinde

bunmuşlardır. Alınan bu dönütler doğrultusunda araştırmacı tarafından sorular daha anlaşılır ve araştırma konusunu açıklayıcı şekilde düzenlenmiştir.

Verilerin Analizi

Elde edilen verilerin içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizi sözel, yazılı ve diğer materyallerin nesnel ve sistematik bir şekilde incelenmesine olanak tanıyan bilimsel bir yaklaşımdır (Tavşancıl ve Aslan, 2001).

Veriler aşamalı olarak analiz edilmiştir. Bunlar:

1. Verilerin kodlanması,
2. Kodlanan verilerin gruplandırılması,
3. Bulguların tanımlanıp yorumlanması aşamalarıdır.

Veri analizi yapılırken ifadeler, benzerliklerine göre gruplandırılarak tasnif edilmiştir. Öğretmenlerden gelen cevaplar içerik analizine tabi tutulmuş ve bu verilere bağlı kalarak doğrudan alıntılarla veriler açıklanmaya çalışılmıştır. Elde edilen veriler kod ve kategorilere atanırken araştırmacılar birbirinden bağımsız olarak verileri değerlendirmişlerdir. Ortak kararlar doğrudan veriye geçirilmiştir. Farklı kodlar bir üçüncü alan uzmanının görüşüne sunulmuş ve o doğrultuda kategorilendirilmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin gerçek isimleri yerine kod isimler oluşturulmuştur. Örneğin birinci öğretmen için Ö1, ikinci öğretmen için Ö2 vb. kısaltmalar kullanılmıştır.

İnandırıcılık ve Aktarılabilirlik

Katılımcılar çalışma grubuna gönüllülük esasına göre seçildiği için araştırma katılımcıların onayı ile gerçekleştirilmiştir. Bulguların yorumları verilerin ilişkili olduğu durumlar dikkate alınarak yapılmıştır. Bulgular yorum yapılmadan doğrudan sunulmuştur. Araştırmacı yorumunu bulgulardan sonra sunmuştur. Çalışmada araştırmacılar veri toplama sürecinde ve veri analizinde nesnel olmaya özen göstermişlerdir. Katılımcıların cevapları incelenerek kodlar oluşturulmuştur. Kodlamalar yapılırken araştırma sorusuna yanıt vereceği düşünülen tüm görüşler aynı kod altında birleştirilmiştir. Oluşturulan 25 kodun 23'ünde görüş birliği sağlanmıştır. 2'sinde görüş ayrılığı olmuştur. Görüş ayrılığı olan 2 kod çalışmadan çıkarılmıştır. Yapılan kodlamalardan benzer olanları bir araya getirilerek genel temalar belirlenmiştir. Temalar oluşturulduktan sonra tekrar gözden geçirilmiş ve birbirleriyle ilişkili olduğu düşünülenler birleştirilmiştir.

BULGULAR

Aşağıda araştırmada elde edilen bulgular kategori ve temalar çerçevesinde sunulmuştur (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırma deseni gereği bulgular, ayrıntılı bir şekilde doğrudan alıntılar yapılarak verilmiştir (van Manen, 2014).

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerinde görev yapan aday sınıf öğretmenlerinin kırsal alanlarda sınıf öğretmeni olma ile ilgili görüşleri Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1'deki veriler incelendiğinde kırsal alanda görev yapan sınıf öğretmenleri en çok veli(aile) desteğinin olmaması ile ulaşımın sıkıntılı, zor olması (fiziki şartlar) konularında sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca eğitim materyallerinin temininde sorun yaşanması, dil, kültür farkı olması, sosyal etkinliklerin sınırlı olması diğer yaşanan sorunlar arasındadır. Buna rağmen kırsal alanda görev yapmanın şehir merkezinde görev yapmaktan daha keyif verici olması ve manevi doyum hissettirmesi de olumlu yanlarındandır.

Tablo1. Kırsal Bölgelerde Mesleğe Yeni Başlayan Öğretmenlerin Sınıf Öğretmeni Olma ile İlgili Görüşleri

Tema	Kodlar	Öğretmen Görüşleri
Araç- gereç eksikliği	Eğitim materyallerinin temininde sorun yaşanması	Ö1: "...daha çok öğretim materyallerinde sorun yaşıyor. Çoğu zaman düz anlatım yapmak zorunda kalıyoruz" Ö6: "Kırsal kesimlerdeki okulların fiziki yapısı, araç-gereç ve personel yetersizliği nedeniyle öğretmen yetersiz bir eğitim-öğretim ortamında çalışmak zorunda kalıyor"
	Eğitim-öğretim ortamının yeteri kadar desteklenmemesi	
Fizikî şartlar	Ulaşımın sıkıntılı, zor olması (fizikî şartlar)	Ö5: " Ulaşım sıkıntısı. Arazi şartlarından kaynaklı öğretmenin veriminin düşmesi" Ö6: "... Öğretmenin yaşam koşulları ağır oluyor. Barınma, ulaşım, sağlık, beslenme, sosyal yaşam açısından sıkıntılar çekiyor" Ö10: ".....Köye ulaşımın olmadığı, dağın başında, tek öğretmenli bir yerde görev yapıyorum" Ö20: "Kırsal alanda sınıf öğretmeni olmak gerçekten zor bir durum. Okulun fiziki şartlarının zorluğu, velilerin eğitime bakış açısı....."
	Köye gidiş geliş imkânının sınırlı olması	
	Veli(aile) desteğinin olmaması	Ö8: "...ailelerin maddi durumlarının yetersizliği, eğitim seviyesinin düşük olması, yaşam kalitesinin yetersiz olması çocuğu ve doğal olarak eğitimin durumunu etkilemektedir" Ö13: "... Veli desteği merkezi yerlere göre az oluyor. Bu da öğrencinin başarısını olumsuz yönde etkiliyor" Ö15: " Veli desteğinin olmaması eğitimi doğrudan etkiliyor" Ö18: "Eğitim öğretim sürecinin üçayağından biri olan velilerin desteğinin sınırlı olması süreci olumsuz etkilemesi" Ö20: "velilerin eğitime bakış açısı, velilerin öğrencileri yetiştirme tarzı..."
İlgisizlik	Velilerin eğitime bakış açısı	

Sosyallik	Sosyal etkinliklerin sınırlı olması	Ö10: "...kültürel, sosyal her anlamda zorluk çekiyoruz" Ö11: " Sosyal açıdan yapılan etkinliklerin sınırlı olması"
	Sosyal etkinliklerin olmaması	Ö14: "okul dışında vakit geçirebileceğimiz alanlar yok maalesef. Sosyal ortamlar oluşmamış"

Eğitim materyallerindeki eksiklikler, dil ve kültür farkının olması, fizikî şartların elverişli olmaması, veli(aile) desteğinin olmaması eğitimde aksaklıklara neden olmaktadır. Bu aksaklıklara çözüm bulmak öğretmenleri kimi zaman zorlamaktadır.

Tablo 2'deki verilere göre aday öğretmenlerin resmi yazışmalar ve idari işlerde yaşadıkları sorunların başında adaylık sürecinde yeterli bilgi verilmemesi ifade edilmiştir. Bunu takiben idarenin gereksiz işler yüklemesi (fazla iş yükü), idarecilerin öğretmenleri önemsememesi, idarenin öğretmenlere baskılayıcı tavır sergilemesi ve yardım alacak kişinin yetersiz kalması bu konuda karşılaşılan diğer sorunlar olarak belirtilmiştir.

Tablo 2. Kırsal Bölgelerde Mesleğe Yeni Başlayan Öğretmenlerin Resmi Yazışmalar ve İdari İşlerde Yaşadıkları Sorunlar

Tema	Kodlar	Öğretmen Görüşleri
Öğretmenin yetersizlik hissetmesi	Adaylık sürecinde yeterli bilgi verilmemesi	Ö1: Aday öğretmenlere adaylık sürecinde bu konuda yeterli bilgi verilmediğini düşünüyorum. Çoğu şeyi yaparak yaşayarak öğrendim..." Ö6: " Aday öğretmen göreve başladığında idari işler ve resmi yazışmalar konusunda yeterli bilgiye sahip değildir..." Ö7: "Yeni mezun olduğumuz ve üniversitelerde bunun yeterli eğitimini almadığımız için formatta resmi yazışmalar anlamında zorluklar çekiyoruz..." Ö9: " Mesleğin ilk yıllarında resmi yazı ve işlemlerde ne yapacağımızı bilemiyoruz".
	İdarecilerin öğretmenleri önemsememesi	Ö2: " İdarecilerin aday öğretmenleri pek ciddiye almadığını gördüm. Her şey onların elindeymiş, istediği her şeyi aday öğretmene yaptırım ben düşüncesindeler". Ö19. " ...Bağlı olduğum okul müdüründen yardım istiyordum ama telefonda ne kadar anlaşılabilirse".
	İdarenin gereksiz işler yüklemesi (fazla)	Ö5: " Aday olmalarından kaynaklı idarenin gereksiz işler yüklemesi" Ö8: "Çok fazla evrak işlerinin olması en

	iş yükü)	büyük sıkıntı”
	İdarenin aday öğretmenlere baskılayıcı tavır sergilemesi	Ö11: “ Ders dışı iş ve işlemlerle uğraşmak yorucu oluyor. Ö13: “Aday öğretmen evrak işlerine tamamen yabancı başlıyor. Bu da zorlanmalara ve karamsarlığa gitmesine sebep oluyor. Bu konuda çoğu idareciler yol gösterici niteliğinden çok baskılayıcı niteliğini kullanıyor” Ö10: “...Aday öğretmen olduğunuz için her zaman topun ağzında olduğunuz hatırlatılıyor”
Aday öğretmenlere güvenmeme	Yardım alınacak kişinin yetersiz kalması(tek öğretmenli okul)	Ö14: “Birleştirilmiş sınıflı bir okulda çalıştığım için bu konuda fazlasıyla zorlandım. Mesleğe yeni başlamış olmamın verdiği acemilik ve okulda benden daha deneyimli bir öğretmenin bulunmayışı zorlanmama neden oldu” Ö16. “...Özellikle kırsal alanda tek öğretmenli okullarda bilgi paylaşımı olmadığı için bu alanda sorunlar yaşanmaktadır”

Mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin karşılaştıkları sorunların en başında Tablo 2 ‘deki sorunlar gelmektedir. Öğretmenler hem yeni görevlerinin heyecan ve kaygısını yaşarken hem de karşılaştıkları sorunların üstesinden gelmeye çalışırlar. Bu durum onları çoğu zaman olumsuz etkilemektedir.

Tablo 3’te Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde görev yapan aday öğretmenlerin öğrencilerle etkili iletişimde karşılaştıkları sorunlara bakıldığında, konuşulan dilin farklı olması (Türkçe-Kürtçe) ifade edildiği görülmektedir. Ayrıca velilerle iletişim sorunu, ders konusu anlama ve anlatma sorunu ve bölgesel kültür farkından kaynaklı sorunlar olarak belirtilmiştir.

Tablo 3. Kırsal Bölgelerde Mesleğe Yeni Başlayan Öğretmenlerin Öğrencilerle Etkili İletişim Kurmada Yaşadıkları Sorunlar

Tema	Kodlar	Öğretmen Görüşleri
Konuşulanı anlamama	Konuşulan dilin farklı olması	Ö1:“... Türkçe bilen ve konuşan da çok, bilmeyen ve konuşamayan, anlamayan da var. Haliyle iletişim kopukluğu oluyor. Bu da eğitimi etkiliyor...” Ö6: “ Doğu ve Güneydoğu’nun il, ilçe merkezlerinde problem yaşandığını düşünmüyorum. Ancak kırsal kesimlerde öğretmen dil problemi ile karşılaşılıyor” Ö7: “ Öğrencilerin bir kısmının evde, günlük hayatta Türkçe dışında farklı dilde konuşmaları bazen onları anlamamızda

	güçlükler yaratıyor. Bu güçlükler sadece iletişimde değil ders başarısında da etki gösteriyor....”
	Ö12: “ Dil farklılığından dolayı iletişimin sağlanamadığı zamanlar oluyor. Bu da eğitimi etkiliyor”.
	Ö13: “Başta bilindiği üzere dil problemi oluyor. Ardından bazı farklı kültürler ve yaşanmışlıklar iletişimi zorlaştırıyor”.
	Ö4: “ Dil, kültür, örf ve adetlerin farklı olması noktasında bazı uyumsuzluklar yaşanmaktadır”.
Dil, kültür farkı olması	Ö10: “Daha önce hiç Doğuya gitmemiş, köy görmemiş, Kürtçe bilmeyen insanlar olarak kültürel, sosyal her anlamda zorluk çekiyoruz”.
Velilerle iletişim sorunu	Ö5: “ Aile desteğinin yetersiz olması, ailelerin okuryazarlık oranının az olması...” Ö9: “ Aday öğretmenler bu bölgelerde dil sorunu yaşayabilir. Ama bunu da velilerle yaşarlar. Öğrencilerin çoğu Türkçe bilmektedir”.
	Ö12: “Eğer öğrenci Türkçe bilmiyorsa sorun yaşanıyor. Fakat çoğu öğrenci Türkçe bilmektedir. Daha çok velilerle iletişim sorunu yaşanmaktadır”.
	Ö7: “ İletişim kurulamayan veliler olduğunda çocuk da kendini ifade edemiyor”.
	Ö16: “...Ailenin ilgisizliği, yardım konusunda yetersizliği, bazı bölgelerde dilden kaynaklanan problemler dolayısıyla iletişim kurmakta sorun yaşamaktayız”.
Bölgesel kültür farkından kaynaklı iletişim sorunu	Ö11: “ Öğrencilerin Türkçeyi bilmemeleri özellikle Güneydoğu bölgesindeki sınıfların kalabalık olmasından dolayı etkili iletişimde sorun oluşturmaktadır” Ö15: “ Yaşadığım en büyük sorun ilk gün pek çok öğrencimin şivesini çözememişim. Dilsel kaynaklı sıkıntıyı çok yaşadığım. Bulunulan bölgenin getirdiği kültürden kaynaklı sıkıntılarım da oldu...”
Konuşulan dilin farklı olması	Ö1: “Özelikle Doğu Anadolu ve Güneydoğu Anadolu’da dilsel sorunlar yaşanıyor. Türkçe bilen ve konuşan da çok bilmeyen ve konuşamayan, anlamayan da var. Haliyle iletişim kopukluğu oluyor. Bu da eğitimi etkiliyor...” Ö2: “Daha çok dille ilgili sorun yaşadım.

Ders konusunu anlama ve anlatma sorunu	Çocuklar farklı dilden Türkçeye geçip konuyu anlamada zorlanıyorlar". Ö7: " ...Bu güçlükler sadece iletişimde değil ders başarısında da etki gösteriyor. Türkçede cümle kurma veya okuduğunu anlama metinleri zorlu geçiyor". Ö8: " Anlaşılmayan konu olduğunda derste kopukluk oluyor. Anlamama ve anlatamama sorunu öğrenci açısından zorlayıcı..." Ö19: " Daha çok dille ilgili sorun yaşadım. Çocuklar farklı dilden Türkçeye geçip konuyu anlamada zorlanıyorlar"
--	--

Kırsal bölgelerde konuşulan dil ve kültür farklılığı sık rastlanan bir durumdur. Bu nedenle kırsal bölgelerde çalışan öğretmenler bu farklılıklarla meslek hayatlarının ilk süreçlerinde karşılaşır. Dil farklılığından dolayı iletişimde ve ders anlamada da yaşanan sorunlar eğitim sürecini olumsuz etkiler. Tablo 4'te aday sınıf öğretmenlerinin anadili Türkçe olmayan öğrencilerin okula başladıklarında karşılaştıkları sorunlardan sosyalleşmenin olmaması ifade edilmiştir. Ayrıca öğretmenlerle iletişim kuramama, sınıf içi çatışma, akran zorbalığı, eğitim-öğretimde aksamaların olması olarak ifade edilmiştir.

Tablo 4. Kırsal Bölgelerde Mesleğe Yeni Başlayan Sınıf Öğretmenlerinin Anadili Türkçe Olmayan Öğrencilerin Okula Başladıklarında Karşılaştıkları Sorunları

Tema	Kodlar	Öğretmen Görüşleri
Anadil farkı	Sosyalleşmenin olmaması	Ö3: "... Anadili farklı çocuklar okula başladıklarında iletişim kuramamalarından ötürü okuldan uzaklaşmaya, kendilerini soyutlamaya başlıyorlar..." Ö6: "Dil farklı olduğunda doğal olarak çocukların arasında iletişimin en önemli unsuru ortadan kalkmış oluyor ve çocukların arasında oluşması gereken diyalog oluşmuyor. Çocukların istediği arkadaşlık ortamı kurulamıyor". Ö13: "...Sınıftaki ve okuldaki diğer arkadaşlarıyla iletişimsizliğe yol açıyor ve asosyalleşmeye doğru bir yol alıyor". Ö7: "Okula başladıklarında öğretmenin verdiği yönergeyi anlamakta bu bağlamda derse katılmalarda sorun yaşanıyor". Ö8: " Öğretmen ile çekimser bir iletişim kurarlar. Hatta çoğu zaman konuşmaktan uzak olurlar. Öğretmeni ya da diğer bireyleri anlayamadıkları için sosyalleşemezler". Ö6: " Özellikle öğretmenle iletişim eksikliğinde hem öğretmen hem öğrenci

		arasında kopukluk oluyor”.
		Ö8: “ ... Bazı öğrenciler sınıf içi ve dışında çekimser kalıyor. Öğretmenle konuşmak onlara tedirginlik veriyor”.
		Ö9: “ Öğrencilerin öğretmenlere soru sormaktan çekinmesi sık rastladığımız bir durum”.
	Öğretmenle iletişim kuramama	Ö13: “ Öğretmenle iletişimi zorlaştırıyor ve bu derslerdeki başarısına yansıyor...”
		Ö15: “Öğretmenle diyalogları yok denecek kadar az oluyor. El işaretleri, jest ve mimikler ile anlaşma daha zor oluyor. Ancak iletişimsizlikten kaynaklı sıkıntılar büyük”.
		Ö16: “ Zaten ilk başlarda yeni bir ortama girdikleri için uyum sorunu oluyor. Bir de buna dil farkı girince öğretmen bu dili anlamadığı zaman öğrenci ve öğretmen arasında kopukluk olabiliyor...”
	Sınıf içi çatışma, akran zorbalığı	Ö4: “ Sosyal gelişimleri olumsuz ve sınıf içi çatışmalar yaşanabilir”
		Ö5: “Sosyal çevresinde akran zorbalığı yaşıyor. Dışlama, kabul görmeme”.
		Ö7: “Okula başladıklarında öğretmenin verdiği yönergeyi anlamakta ve bu bağlamda derse katılmakta sorunlar yaşıyor”.
Derslerde karşılaşılan zorluklar		Ö16: “Öğrenci okuma yazmada özellikle de anlamlandırmada arkadaşlarına göre çok geç öğreniyor”.
	Eğitim öğretimde aksamaların olması	Ö20: “ ...Dil problemi olduğu için eğitim ve öğretimde de aksamalar oluyor. Özellikle okuma ve yazmada problem yaşamaktayım”

Kırsal bölgelerde dil farklılığından dolayı öğrenciler arası sosyalleşmenin kısıtlı olması ve öğretmenle iletişim kuramamak bazen sınıf içi çatışmalara ve eğitimin aksamasına neden olur. Eğitimde yaşanan aksamaların telafisi uzun zaman alabilir. Mesleğe yeni başlayan öğretmen açısından da bu durum geçerlidir.

Tablo 5'e göre görev yapılan yerin sosyal ve fiziki yönden eksikliklerinde en fazla karşılaşılan sorunun teknolojik alet ve materyallerin eksik olduğu belirtilmiştir. Ardından oyun bahçesinin olmaması, ısınma, elektrik, su sorununun olması, ulaşım sorunu ve sınıfların kalabalık olması ve kantin olmaması olarak belirtilmiştir.

Tablo 5. Kırsal Bölgelerde Mesleğe Yeni Başlayan Sınıf Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okulun Sosyal ve Fiziki Yönden Eksiklikleriyle İlgili Görüşlerinin Dağılımı

Tema	Kodlar	Öğretmen Görüşleri
		Ö2: “ ...Konteyner tarzında okulum ve sınıfım. Akıllı tahta, projeksiyon cihazı gibi teknolojik

Araç gereç ve materyal eksikliği

Teknolojik alet ve materyal eksikliğinin olması

aletlerimiz mevcut değil. Tabii dersle ilgili materyaller de yok. Elimizden geldiğince anlatıp materyalleri kendi imkânlarımı dâhilinde elde etmeye çalışıyorum.”

Ö3: “... Teknolojik anlamda daha iyi olabilirdi veya materyal eksikliği yaşamıyor olabilirdik”

Ö5: “ Ders içinde kullanılacak destekleyici materyal yok.”

Ö6: “Yürüme engelliler için asansör yok. Akıllı tahta yok.”

Ö9: “ Fotokopi makinesi yok.”

Ö12: “ Müzik, beden eğitimi derslerinde kullanılacak materyaller mevcut değil”

Ö13: “Tabii ki var. Bunlar öğretim materyalleri, etkileşimli eğitimi destekleyici unsurlar, beden eğitimi dersinde kullanılacak alan ve materyal...”

Ö17: “Görev yaptığım okulda spor salonu ve atölye yok, sosyal alan sınırlı”

Ö18: “ İnternet bağlantısı, akıllı tahta, teknolojik donanım yok. Öğrencilerin ve öğretmenlerin vakit geçirebileceği sosyal alanlar yok”

Müzik ve Beden Eğitimi derslerine özgü kullanım alanları ve materyallerinin olmaması

Okul bahçesinin olmaması ya da yetersiz olması

Ö1: “...Okul bahçesi özellikle kışın kullanılmıyor. Her yer karla kaplı oluyor. Kar uzun süre yerden kalkmadığı için bahçe teneffüslerde kullanılmıyor”

Ö7: “Okulumuzda öğrencilerimiz için yeterli büyüklükte bir oyun bahçesi bulunmuyor...”

Ö8: “Fiziki açıdan daha sağlıklı bir bahçe ve oyun alanı olabilirdi. Var olan yeterli görünmüyor”

Ö12: “Öğrencilerin sosyal anlamda yapabilecekleri çok fazla imkân yoktur. Köy ortamında dışarıda oynamak dışında fiziki olarak da eksiklikler mevcuttur”

Ö14: “ ...Okulun fiziki yapısı beni zorluyor. Örneğin okulunun bir bahçesi yok. Çocuklar teneffüse çıktığında sokakta oynuyorlar...”

Temel
ihtiyaçların
karşılanamaması

Isınma,
elektrik, su
sorunu olması

Ö1: "...Kaloriferli ama havanın çok soğuk olması ısınma sorununu da ortaya çıkarıyor..."

Ö10: "...Sobalı, karanlık, elektrikler yok..."

Ö11: "Kış şartlarının sert geçmesi ve kalorifer olmasına rağmen sınıfların soğuk olması eğitimi olumsuz yönde etkiliyor"

Ö14: "Sobalı bir okul. Maalesef ilk dersim soba yakmakla geçiyor. Öğrencilerim odun getiriyor"

Ö20: "Isınma, elektrik, su konusunda problemler var. Çok sık elektrik kesintisi var bu yüzden kaloriferler yanmıyor. Sular da elektriğe bağlı olduğu için kesiliyor."

Ö10: "...Her yere uzak bir başına bir bina. Sobalı, karanlık, elektrikler yok, teknoloji yok, yolu yok."

Ö15: "Tek eksiği ulaşım. İlçeye giden minibüsler yok. Maalesef belli bir bölgeye kadar özel taşıtlar ile gitmek gerekiyor."

Ö7: "...Kantinimiz de yok. Bu nedenle ihtiyaç halinde anında bir şeylere ulaşmak güç oluyor."

Ö14: "Birleştirilmiş sınıflı bir okulu az çok tahmin edersiniz. 1-2-3-4. Sınıfların bir arada olduğu normal sınıf boyutunda ne kadar yararlı olunabilirse elimden geleni yapmaya çalışıyorum..."

Ö16: "Derslik sayımız az. Bu da sınıfların kalabalık olmasına ve eğitimin zorlaşmasına neden olmaktadır."

Ulaşım sorunu
olması

Kantin
olmaması

Sınıfların
kalabalık
olması

Sınıf mevcudu

Birleştirilmiş
sınıf olması

Kırsal bölgelerde okulun sosyal ve fizikî yönlerden eksiklerinin olması öğretmenlerin sıkça karşılaştıkları durumlardır. Teknolojik alet ve materyallerin olmaması eğitimin somutlaştırılmamasına neden olmaktadır. Kalıcılığın sağlanması için derslerin somutlaştırılması ve teknolojik araç gereçle desteklenmesi önemlidir. Isınma, elektrik, su ve ulaşım sorunlarının üst düzeyde görüldüğü bölgelerde öğretmenler destek beklemektedir. Kırsal bölgelerde genel olarak sınıf mevcudunun çok olması ve birleştirilmiş sınıf uygulamaları yaygın olduğundan mesleğe yeni başlayan öğretmenler eğitimde zorluklar yaşamaktadır. Henüz yeterli deneyime sahip olmayan bu öğretmenler karşılaştıkları sorunlarla mücadele ederken mesleki yetersizlik hissine kapılmaktadırlar.

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Görüşmesorularına verilen cevaplar doğrultusunda aday sınıf öğretmenlerinin veli desteğinin olmaması, ulaşımın sıkıntılı olması konularında sorun yaşadıkları belirlenmiştir.

Sabancı'nın (2009) yaptığı araştırmada da göre velilerin okula etkin katılımları konusunda öğretmenlerin ve velilerin düşük düzeyde olumlu algıya ve inanca sahip oldukları belirlenmiştir. Şahin (2010) ise öğretmenlerin, eğitimin paydaşlarından kaynaklanan (öğrencilerden, velilerden, öğretmenden) problemlerle karşılaştıklarını belirlemiştir. Bu sorunlara araştırmamızda da yer verilmiştir. Eğitimde veli-öğretmen-öğrenci işbirliğini olması hem öğrenci hem öğretmen açısından önemli avantajlar sağlamaktadır.

Yerlikaya'nın (2000) araştırmasında belirttiği gibi kırsal bölgelerde görev yapan sınıf öğretmenleri aşırı iş yükü, sosyal faaliyetlerin yetersizliği, ders araç ve gereçlerinin eksik olması ya da hiç olmaması gibi sorunlarla karşılaşmaktadırlar. Öğretmenlerin bu sorunlara karşı çözüm bulmaları da en az karşılaştıkları sorunlar kadar güç olabilmektedir. Sorunlara çözüm üretebilmek mesleki deneyimle orantılı olacağından, mesleğin ilk yıllarında sorunlarla mücadele etmek öğretmenler için zorlu bir süreç olmaktadır. Özpınar (2008) araştırmasında da kırsalda görev yapan sınıf öğretmenlerinin öncelikle öğretim araç gerecine ulaşmada sorun yaşadıklarını ortaya koymuştur. Bu sorunların çözümünde veya azaltılmasında sadece öğretmenin göstereceği çaba yeterli değildir. Sorunlar gerektiğinde tüm paydaşların işbirliği ile çözümlenmelidir. Derslerde kullanılan araç ve gereçler konuların somutlaştırılmasını, açıklayıcı olmasını sağlar. Bu nedenle teknolojik araç ve gereçlerin dersler ve kalıcı öğrenme açısından önemi fazladır.

Çalışmada kırsal bölgede görev yapan aday öğretmenlerin resmi yazışmalar, evrak işleme, eğitim platformlarını kullanabilme konularında yeterli bilgi verilmemesi, idarenin falacabürokratik iş yükü yüklemesi, yöneticilerin öğretmenleri önemsememesi, idarenin öğretmenlere baskıcı tavır sergilemesi ve rehberlik edecek kişinin yetersiz kalması konularında sorunlarla karşılaştıkları saptanmıştır. Ayrıca konuşulan dilin farklı olması, velilerle iletişim sorunu, ders konusunu anlama ve anlatma sorunu ve bölgesel kültür farklılığı gibi sorunların olduğu tespit edilmiştir. Ceyhan ve Koçbaş (2009) tarafından yapılan çalışmada da öğrencilerin kendi dilleri ve kültürlerinin temsil edildiği eğitim-öğretim ortamlarını daha fazla kabullendiklerinin görüldüğü saptanmıştır. Özpınar (2008) ve Atmaca (2004) tarafından yapılan çalışmada ise göreve yeni başlayan öğretmenin, öğrenci ve velilerle konuşulan dilin farklı olmasından dolayı iletişimde sorunlar yaşadıkları belirlenmiştir. Bu çalışmalardaki bulgular çalışmamızın bulgularını desteklemektedir.

Mesleğine yeni başlayan öğretmenler ilk zamanlarda yoğun iş ve işlemlerle karşılaşır. Bu konuda çoğu zaman bilgilerinin yetersiz olması, idarecilerden yeterli desteği alamamaları öğretmenlerin daha fazla kaygılanmalarına sebep olur. Kaygı ve stresi olması gereken düzeyde yaşayan öğretmenler deneyimlerini bu duruma orantılı olarak gerçekleştirirler. Kırsal bölgelerde kültür ve dil farklılığı nedeniyle sorun yaşayan öğretmenler iletişimde sorun yaşarlar. İletişimin etkili olması için öğretmenlerin veliler ve öğrencilerle daha çok etkileşime geçip bu soruna çözüm bulmaları gerekmektedir.

Bu çalışmanın sonucunda kırsal bölgede çalışan öğretmenlerin, iletişim sorunundan dolayı sosyalleşmenin olmaması, sınıf içi çatışma ya da akran zorbalığı, eğitim-öğretimde aksamaların olması, teknolojik araç gereçlerin ve materyallerin eksik olması, oyun bahçesinin olmaması, ısınma, elektrik, su sorununun olması, ulaşım sorunu, sınıfların kalabalık olması, okullarda kantin vb. olmaması gibi sorunlar yaşadıkları saptanmıştır. Benzer şekilde Gedikoğlu (2005) da imkânlar açısından finansman, bina, donanım, laboratuvar ve kütüphane yetersizliklerinin en çok kırsal kesimlerde görüldüğünü araştırması sonucunda ifade etmiştir. Turan ve Garan'ın (2008) çalışmalarında kırsal kesimin barındırdığı olumsuzlukların bölge şartlarına uygun şekilde planlanıp düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Yalın'ın (2001) araştırma sonucuna bakıldığında ise sınıf öğretmenlerinin, öğrencilere, sınıf ortamına, okul yönetimine, eğitim sistemine ilişkin sorunları olduğu belirtilmektedir. Taşkaya, Turhan ve Yetkin (2015) ise öğretmenlerin ulaşım, barınma, ısınma ve soba yakma konularında, dil konusunda, okulların donanım ve materyal eksikliği, okulların fizikî şartlarının yetersizliği (derslik eksikliği-yetersizliği, tuvalet olmayışı-yetersizliği, oyun bahçesi olmaması vb.) konularında sorunlarla karşılaştıklarını vurgulamışlardır. Babacan'ın (2006) çalışmasında da çevresel koşulların sosyal, ekonomik ve kültürel yapıyı etkilediği ve bu durumun eğitim faaliyetlerine de yansıdığı tespit edilmiştir. Atmaca'nın (2004) çalışma sonucuna göre mesleğinde yeni olan öğretmenin, öğrenci ve velilerle konuşulan dilin farklı olmasından dolayı iletişim eksikliği, iklim şartları, ulaşım, velilerin ilgisizliği ve ders araç gereçleri ile ilgili sorunlarla karşılaştığı bulgusuna ulaşılmıştır. Bu sonuç çalışmamızda da yer almaktadır.

Bütün sonuçlar dikkate alındığında mesleğinin ilk yıllarında öğretmenlerin birçok sorunlarla karşılaştığı görülmüştür. Araştırmadan elde edilen sonuçlardan hareketle şu önerilerde bulunulabilir:

- Kırsalda görev yapan öğretmenlerin gerekli teknolojik araç ve gereçlere ulaşmalarını sağlayarak eğitim-öğretim ortamının daha zengin hale getirilmesi için fırsatlar oluşturulabilir.
- Kırsalda karşılaşılan ısınma, elektrik, su ve ulaşım sorunlarına çözüm bulmak için il-İLçe yöneticilerinden yardım istenebilir.
- Velilere eğitim ve öğretimin önem ve gerekliliği konularında farkındalık yaratacak faaliyetler düzenlenebilir.
- Eğitim-öğretimde dil farklılığından kaynaklanan sorunlarla karşılaşma ihtimaline karşın hizmet öncesi (lisans eğitimi) ve hizmet içi eğitim faaliyetleri verilebilir.
- Öğretmenlere resmi yazışma ve idari işlerle ilgili gerekli bilgilendirilmelerin yapılacağı faaliyetler düzenlenebilir.

Araştırmacılara ise şu önerilerde bulunulabilir:

- Benzer araştırmalar farklı çalışma grupları üzerinde, farklı şehirlerde de araştırılarak mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar detaylı incelenebilir.
- Araştırmada sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları sorunlar araştırılıp belirlenmiştir fakat farklı branşlarda da görev yapan öğretmenlerin sorunlarının tespiti yapılabilir.
- Mesleğe yeni başlayan aday öğretmenlerin karşılaştıkları sorunların tespiti ile ilgili nicel araştırmalar da yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Atmaca, F. (2004). *Sınıf öğretmenlerinin motivasyon durumlarının incelenmesi: Ağrı ili örneği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Babacan, R. (2006). *Mesudiye ve Ayrancı köylerinde eğitim ve çevre ilişkileri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyon.
- Balcı, A. (2000). *Örgütsel sosyalleşme: Kuram, strateji ve taktikler*. Ankara: Pegem Akademi
- Bulut, K. ve Coşkun, H. (2016). Kırsal kesime atanan Türkçe ve sınıf öğretmenlerinin mesleğe uyum süreci. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(1), 159-185. Doi: 10.23863/kalem.2018.99
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2017). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

- Ceyhan, A. ve Koçbaş, M. (2009). *Çift dillilik ve eğitim*. Eğitim Reformu Grubu, erişim tarihi 15.12.2019, Erişim adresi: http://www.egitimreformugirisimi.org/wp-content/uploads/2017/03/ERG_CiftDillilik-ve-Egitim.pdf
- Çalışkan, N. (2007). Öğretmenlerin özellikleri ve yeterlilikleri. K. Keskinliç. (Ed). *Eğitim bilimlerine giriş* (s. 331-356). Üçüncü Baskı. Ankara: Pegem Akademi
- Çam-Aktaş, B. (2016). Sınıf öğretmeni adaylarının mesleki yaşamlarında karşılaşılabileceklerini düşündükleri sorunlar. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 38, 16-30. ISSN:1302-8944
- Çapuk, S. ve Ünsal, M. (2017). Köy okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin mesleki gelişimlerini etkileyen faktörler. *TurkishStudies*,12(25), 193-212. <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.12334>
- Çolak, N. (2009). *Eğitim coğrafyası bakımından Doğu Anadolu Bölgesi illerinde okullaşma oranları (1980-2000)*. Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Demir, M. K. ve Arı, E. (2013). Öğretmen sorunları-Çanakkale ili örneği. *On Dokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(1), 107-126. ISSN: 1300-302X
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri: Yaklaşım, yöntem ve teknikler*. Ankara: Anı Yayınları
- Demirel, Ö. (2002). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi
- Gedikoğlu, T. (2005). Avrupa Birliği sürecinde Türk Eğitim Sistemi: Sorunlar ve çözüm önerileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 66-80. DOI: 10.17860/efd.68514
- Gökçe, A. T. (2013). Sınıf öğretmenlerinin adaylık dönemlerinde yaşadıkları mesleki sorunlar. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 137-156. ISSN: 1302-8944 / 2146-5983
- Gözüküçük, M. ve Kıran, H. (2018). İkinci dili Türkçe olan ilköğretim öğrencileriyle iletişim kurmada karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*,32, 225-236. <https://doi.org/10.30794/pausbed.424365>
- Gül, G. (2004). Birey toplum eğitim öğretmeni. *Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1,223-236.
- Kaya, I. ve Aydın, H. (2013). *Türkiye’de ana dilde eğitim sorunu: Zorluklar, deneyimler ve iki dilli eğitim modeli önerileri*. İstanbul:Ukam Yayıncılık.
- Kocabaş, A.,Durukafa, G. ve Gürses, I. (2000). 1998-1999 öğretim yılı güz yarıyılı Buca Eğitim Fakültesi uygulama okulları işbirliği programının uygulanmasında karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri, *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12, 44-55.
- İlyas, İ. E. , Coşkun, İ. ve Toklucu, D. (2017). *Türkiye’de aday öğretmen yetiştirme modeli izleme ve değerlendirme*. İstanbul: Seta Yayınları.
- MEB (1995). Aday memurların yetiştirilmelerine ilişkin yönetmelik. <https://kms.kaysis.gov.tr/Home/Goster/45068>, 20.09.2020 tarihinde erişildi.
- Özden, Y. (2003). *Öğrenme ve öğretme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Özet, İ. (2014). *Kent araştırmaları ve nitel yöntem*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- Özpinar, M. (2008). *Köyde görev yapan sınıf öğretmenlerinin sorunları: Aydın ili örneği*. Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Aydın.

- Ünsal, S. (2018). Türkiye’de öğretmenlik mesleğinin statüsüne ilişkin bir pareto analizi. *Sakarya University Journal of Education*, 8(2), 111-130. <https://doi.org/10.19126/suje.379040>
- Sabancı, A. (2009). Views of primary school administrators, teachers and parents on parent involvement in Turkey. *Eurasian Journal of Educational Research*, 36, 245-262.
- Sarıtaş, M. (2007). Okul deneyimi I uygulamasının aday öğretmenlere sağladığı yararlar konusundaki görüşlerin değerlendirilmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 121-143.
- Şahin, A. (2009). *İlk okuma ve yazma öğretimi programının bilimsel araştırma sonuçlarına göre değerlendirilmesi*. İkinci Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı Bildirileri, Nevşehir, 2-4 Temmuz.
- Şahin, A. (2010). Kırsal kesimde görev yapan öğretmenlerin ilk okuma ve yazma öğretiminde karşılaştıkları problemler. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 5(4), 1738-1750. ISSN:1306-3111.
- Taşkaya, S. M., Turhan, M. ve Yetkin, R. (2015). Kırsal kesimde görev yapan sınıf öğretmenlerinin sorunları: Ağrı ili örneği. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(18), 198-210. ISSN: 2146-1961
- Tavşancıl, E. ve Aslan, E. (2001). *İçerik analizi ve uygulama örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayıncılık.
- Turan, S. ve Garan, Ö. (2008). Kırsal kesimde görev yapan sınıf öğretmenlerinin matematik öğretiminde karşılaştıkları güçlükler. *Millî Eğitim Dergisi*, 177, 116-128. <https://doi.org/10.29065/usakead.232430>
- van Manen, M. (2014). *Phenomenology of practice: meaning giving methods in phenomenological research and writing*. Walnut Creek: Left Coast Press.
- Yalın, M. (2001). *İlköğretim birinci kademe öğretmenlerinin problemleri ve çözüm önerileri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Yerlikaya, A. (2000). *Köy ve şehirlerde çalışan sınıf öğretmenlerinde tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (11. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz F. ve Şekerci H. (2016). Ana dil sorunsalı: Sınıf öğretmenlerinin deneyimlerine göre ilköğrencilerinin yaşadıkları sorunlar. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 47-63. Doi: 10.14689/issn.2148-2624.1.4c1s3m
- Yiğit, V. (2009). *Ses temelli cümle yöntemi ile ilk okuma yazma öğretim sürecinde karşılaşılan güçlükler ve bu güçlüklerle baş etme stratejilerinin belirlenmesi: Şırnak ili örneği*. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.